

כלכלת המשפחה

מרכז עוצמה ירוחם

עיר ללא חובות

למה חובות?

- החובות הם תופעה רווחת בקרב לקוחות המחלקה, שלה השלכות רבות וקשות על המשפחה ועל הקהילה
- העובדים הסוציאליים חווים פעמים רבות תחושת חוסר אונים מול מציאות החובות ויש לסייע להם

אנו מאמינים שהתמודדות עם חובות מהווה מרכיב בלתי נפרד בטיפול המערכתי במשפחות.

מה אנו רוצים לקדם?

- הגברת הליווי והתמיכה למשפחות המתמודדות עם חובות בתהליכי צמצום, הסדרה או יציאה ממעגל החובות
- פיתוח דרכי עבודה מול הרשות וגופי גבייה נוספים להסדרת חובות של תושבים
- העלאת מודעות ויצירת שיח כלכלי בקרב תושבי ירוחם - משפחות, צעירים וילדים למניעת התופעה לטווח הרחוק

ברמה הפרטנית

שלבי עבודה:

- וועדת חובות ■ יישום תכנית הפעולה בהתמודדות עם החובות ■ מעקב והערכה

משפחה

- עו"ס משפחה ■ מלווה כלכלי ■ רכז ליווי
- כלכלי מטעם קרן הצדקה ■ צוות עיר ללא חובות ■ מדר"צ ■ עורך דין

ברמה הקהילתית

התייחסות לכלל התושבים בהיבטים של טיפול, חינוך, מניעה ופרקטיקה של מדיניות.

שלבי העבודה:

- מיפוי חובות יישובי ■ הקמת צוות היגוי יישובי ■ פיתוח וכתובת מודל קהילתי שכולל הגדרת תחומי אחריות ■ הפעלת התכנית

מה למדנו - ממצאי הפיילוט

- מעטפת של גורמים שונים שעובדים ביחד עם המשפחה ומתכנסים לשולחן עגול מאפשרת טיפול יעיל ומדויק יותר בחובות
- סיעור המוחות המקצועי בתחום החובות מייצר פתרונות יצירתיים ומגדיל את מיצוי הזכויות של המשפחה

בני הזוג מסכמים את התהליך: "אנו מצליחים להעניק לילדינו את מה שמגיע להם, מקרר מלא, ללא מתחים ומריבות בבית ובלי הלחץ הכלכלי הגדול. יש אויר לנשום ורואים את האור".

המינהל לשירותי קהילה – אגף הרווחה, עיריית ירושלים

פעמונים
מגלים אחריות

כשירות תרבותית בהתמודדות עם עוני בירושלים

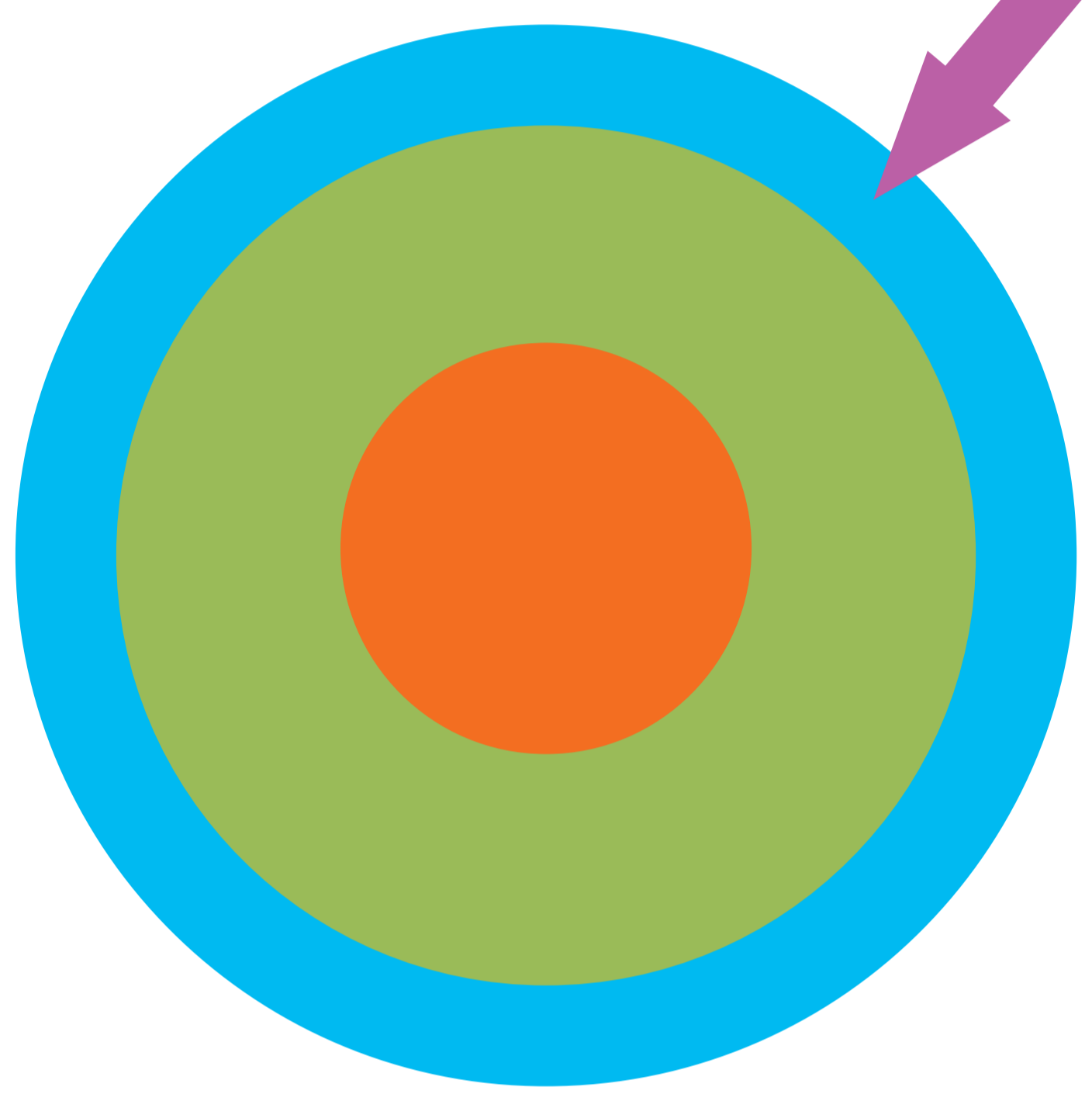
העוני בירושלים - פנים רבות לו

כשירות תרבותית בהתמודדות עם עוני בירושלים

ירושלים פנים רבות לה

כשירות תרבותית מרכזית להצלחת ההתערבויות במשפחה

ההתערבויות מותאמות ללקוח - "tailor-made"

■ חסך כלכלי (חומרי)
■ חסך בהזדמנויות
■ חסך בהון סימבולי
ע"פ קרומר נבו 2015

מה הכי קשה לי בחיים בצמצום כלכלי מבחירה:
■ בחברה בה אני חי מקובלות נורמות מסוימות ואני מתקשה לעמוד בהן, כמו תשלום שכ"ד לבתי לשנה הראשונה לנישואיה ■ ערך לימוד תורה נמצא אצלי במעלה ראשונה, על פיו גדלתי וחונכתי וכך חיים בקהילה שלי, מול המצוקה הכלכלית בה אני נמצא שמצריכה הגדלת הכנסה.

ביטוי לצמצום כלכלי מבחירה בחיים שלי:

חסך חומרי הדירה שלי צפופה ודלה עם ריהוט ישן, אין חוגים לילדים, אין לי לפעמים אפילו כסף לקנות אוכל לבית. בקניות בחגים המחסור הוא הרבה יותר משמעותי.

חסך בהזדמנויות למדתי בישיבה. אין לי 12 שנות לימוד, דבר המונע ממני הרבה אפשרויות במציאת עבודה עם שכר הולם.

חסך בהון סימבולי לא רוצה שבני הקהילה שלי ידעו לגבי המחסור הגדול בו אני חי. לכן אני ואשתי מתמודדים עם כל הקשיים שלנו לבד.

שם בדוי: משה

מגדר ומצב משפחתי:

גבר, נשוי + 7 ילדים.

מגזר/קהילה: חרדי חסידי.

צירי התערבות: תעסוקה, מיצוי זכויות, ניהול תקציב משפחתי.

תעסוקה: אברך ב"כולל" ושילוב

תעסוקה בשעות אחה"צ - ערב כמאבטח.

כוחות משמעותיים: רצון ונכונות לשילוב

במעגל העבודה, גמישות מחשבתית

מסוימת בלמידת כישורים חדשים,

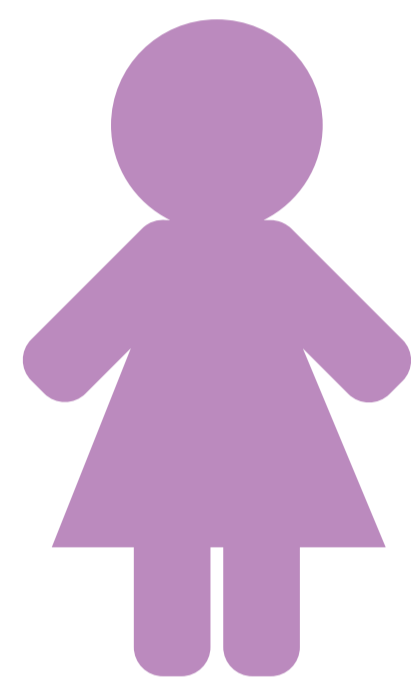
תמיכה הדדית בזוגיות.

מצב מגורים: גר בבית דירות משותף

בן 4 חדרים, בקומה רביעית ללא מעלית.

גובה חובות: 600,000 ש"ח

(ארנונה, בנקים, הלוואות מגמ"חים).

גובה חובות: 20,000 ש"ח (לבני משפחה, חשמל, מים, ואיחור בתשלום דמי שכ"ד)

מה הכי קשה לי בחיים בעוני: ■ להחזיק לבדי את המשפחה ■ להתמודד עם ארץ, שפה ותרבות חדשים ■ ביורוקרטיה ומיעוט משאבים.

ביטוי לעוני בחיים שלי:

חסך חומרי אין מחשב בבית, ריהוט דל בבית, קושי בסיפוק צרכי הילדים, חוגים וכו'. אין רכב ויש קושי בתחבורה כי השכונה בה אני גרה מרוחקת ממקום העבודה.

חסך בהזדמנויות מתקשה לפתוח דלתות כדי להתקדם בחברה. אפילו בעברית עדיין קשה לי להתנהל. אין כסף למימון קורס הכשרה. קושי בתקשורת עם מערכות החינוך של הילדים. קושי לעזור לילדים עם שיעורי בית.

חסך בהון סימבולי לא רואים אותי בארץ החדשה. לא מכירים בכישרונותיי. חסרות לי חוויות של הצלחה.

שם בדוי: קלאודיה

מגדר ומצב משפחתי:

אשה, גרושה + 3 ילדים.

מגזר/קהילה:

כללי מסורתי (עולה חדשה מצרפת).

צירי התערבות:

תעסוקה, ניהול תקציב משפחתי,

מיצוי זכויות, שימוש בקהילה כמשאב.

תעסוקה משמעותית:

עובדת בטלמרקטינג וכפקידת קבלה במלון.

לומדת הוראת נהיגה.

כוחות משמעותיים:

יצירתית, הצליחה לעלות ארצה עם הילדים

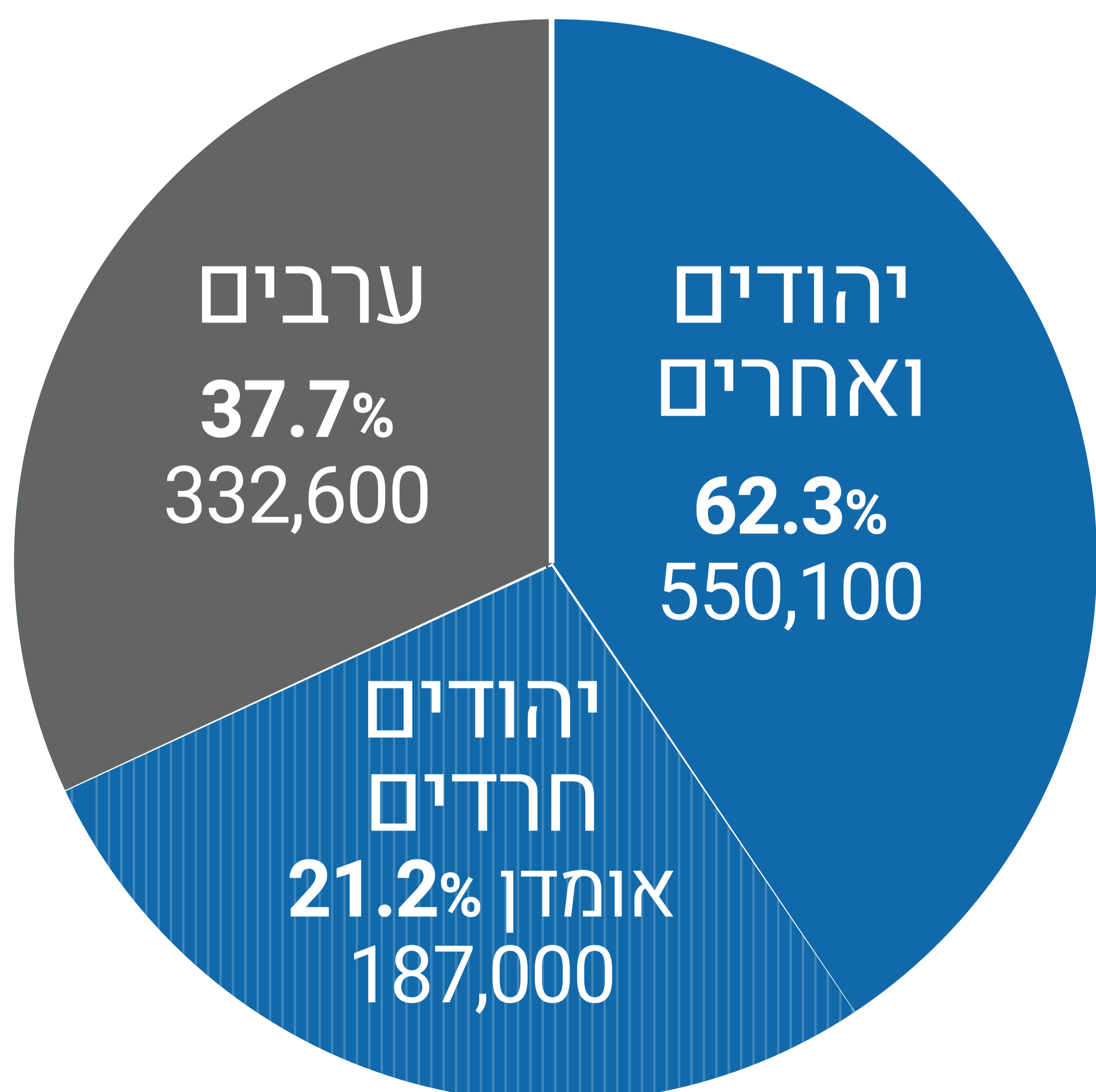
למרות הקשיים, משקיעה ברכישת השפה

העברית.

מצב מגורים: דירה שכורה בת 3 חדרים

(3,700 ש"ח לחודש).

המגזרים בעיר

מה הכי קשה לי בחיים בעוני:

■ אני רוצה ליצור שינוי אבל יש קשיים בתחבורה, לא מכירה את מוסדות הציבור, וצריך לשמור על מסורות משפחתיות ■ קשה לי לעבוד שעות ארוכות מחוץ לבית ■ בעלי לא יכול לעבוד בארץ ■ אני מרגישה אשמה כלפי הילדים שלא מקבלים מענים לצרכים מסוימים שלהם.

ביטוי לעוני בחיים שלי:

חסך חומרי חוסר בציוד ביתי בסיסי, בית במצב פיזי טעון שיפוץ, חוסר יכולת לשלם שכר לימוד להכשרה מקצועית, לחוגים לילדים וקושי לממן מזון.

חסך בהזדמנויות חוסר בהזדמנויות יציאה מהבית, חוסר תמיכה משפחתית ברצון ללימוד, חוסר בתקציב למימון לימודים, חשש מהתערבות של הממסד במשפחה, דאגה מתמדת לסידור ילדים בזמן חיפוש עבודה או בזמן שאני בעבודה.

חסך בהון סימבולי מרגישה שנתפסת כאדם תלתי, שהקהילה צריכה לתמוך בו. קשה לי לחשוף את עצמי למשפחה ולקהילה בעניין המחסור בו אנו חיים.

שם בדוי: פאטמה

מגדר ומצב משפחתי:

אשה, נשואה + 5 ילדים.

לבעלי יש תעודת זהות כתומה

(אין זכות עבודה בישראל).

מגזר/קהילה:

ערבייה מוסלמית, תושבת מזרח ירושלים.

צירי התערבות:

תעסוקה, ניהול תקציב משפחתי, מיצוי זכויות,

העצמה. זקוקה גם להדרכה הורית.

תעסוקה משמעותית:

הייתי מובטלת בתחילת התכנית.

עכשיו בעלת עסק בתחום הקייטרינג.

כוחות משמעותיים:

כח רצון חזק, יחסים זוגיים חמים ומקבלים,

מאוד מוכשרת בבישול.

מצב מגורים: גרים בבית ישן בן 3 חדרים

בשכירות (3,000 ש"ח לחודש).

גובה חובות: 70,000 ש"ח (חשמל, ארנונה)

עיצוב המודל צוות חדשנות עירונית ירושלים